

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของ โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของ โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ตามองค์ประกอบโครงสร้าง SEAT
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของ โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม ระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร
3. เพื่อศึกษาผลการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของ โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนของ โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามองค์ประกอบโครงสร้าง SEAT แตกต่างกัน
2. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของ โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของโครงสร้าง SEAT

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาองค์ประกอบและการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของ โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2549 ตามองค์ประกอบโครงสร้าง SEAT

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมประเภทโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา-ขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ในปีการศึกษา 2549 รวมทั้งสิ้น 300 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมประเภทโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา-ขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ในปีการศึกษา 2549 ที่ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยการสำรวจข้อมูลก่อนทำการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 31 คน และครูผู้สอน จำนวน 269 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มี 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำแหน่งและประเภทสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2549 ตามองค์ประกอบโครงสร้าง SEAT 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert)

ฉบับที่ 2 แบบสำรวจข้อมูลการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2549 โดยศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการงานการวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การดำเนินงานงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร จากการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนตามองค์ประกอบโครงสร้าง SEAT ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด หากพิจารณารายด้าน

ด้านนักเรียน การดำเนินงานภาพรวมรวมอยู่ในระดับมาก รายข้อทุกข้อมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านนักเรียนระดับมาก โดยกิจกรรมที่แสดงถึงการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษาและนักเรียนทั่วไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการฝึกอบรม

นักเรียนทั่วไปเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจการอยู่ร่วมกับเพื่อนที่มีความบกพร่องทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านสภาพแวดล้อม การดำเนินงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายข้อส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมระดับมาก มีเพียง 3 ข้อ มีความคิดเห็นระดับปานกลาง โดยกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วมระหว่างนักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความบกพร่อง สำหรับกิจกรรมการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา เช่น ราวจับ ราวบันได ป้ายนิเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านกิจกรรม การเรียนการสอน การดำเนินงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายข้อทุกข้อ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกิจกรรมการเรียนการสอนระดับมาก โดยกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด การสำรวจนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษาในเขตพื้นที่ของโรงเรียนอย่างทั่วถึง สำหรับกิจกรรมคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมมีการปฏิบัติหน้าที่เป็นระบบชัดเจน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านเครื่องมือ การดำเนินงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายข้อส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นด้านเครื่องมือระดับมาก มีเพียง 2 ข้อ มีความคิดเห็นระดับปานกลาง โดยกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด การบริหารจัดการโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร สำหรับกิจกรรมผู้ปกครองและชุมชนมีการสนับสนุนอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ได้ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร มีผลสรุปดังนี้

3.1 เจริญปริมาณ

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ได้ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร เขต 1 และเขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 31 โรงเรียน ร้อยละ 100 เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพรเขต 1 จำนวน 16 โรงเรียน ร้อยละ 51.61 และโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพรเขต 2 จำนวน 15 โรงเรียน ร้อยละ 48.39 ประกอบด้วยขนาดกลาง 12 โรงเรียน ร้อยละ 38.70 โรงเรียนขนาดใหญ่ 10 โรงเรียน ร้อยละ 32.25 ขนาดเล็กมาก 5 โรงเรียน ร้อยละ 16.12 และขนาดเล็ก 4 โรงเรียน ร้อยละ 12.90 นักเรียนทั้งหมด 14,537 คน ร้อยละ 100 แบ่งเป็นนักเรียนทั่วไป 13,938 คน ร้อยละ 95.88

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา 599 คน ร้อยละ 4.12 ผู้บริหารและครูผู้สอน 959 คน ร้อยละ 100 เป็นครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา 636 คน ร้อยละ 66.32 ครูผู้ให้บริการสอนเสริมตามระบบคู่มือป้องกันการศึกษาศึกษา 252 คน ร้อยละ 26.28 ครูที่ผ่านการอบรม การศึกษาพิเศษ 40 คน ร้อยละ 4.17 และผู้บริหาร 31 คน ร้อยละ 3.23

สรุปผลรายด้าน ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชุมพร ภาพรวมทุกด้าน 995 ครั้ง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านสภาพแวดล้อมมีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด 303 ครั้ง และด้านนักเรียนมีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด 192 ครั้ง

ภาพรวมจำนวนคนทุกด้าน 10,755 คน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านกิจกรรม การเรียนการสอนมีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด 3,266 คน และด้านสภาพแวดล้อมมีการ ส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด 1,762 คน

จำนวนครั้งของกิจกรรมการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนร่วมของ โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ด้านนักเรียนภาพรวม 192 ครั้ง กิจกรรมการคัดกรอง คัดแยก นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด 60 ครั้ง และฝึกอบรมนักเรียนทั่วไปเกี่ยวกับทักษะการช่วยเหลือเพื่อน ตามโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน และโครงการที่ช่วยน้องมีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด 3 ครั้ง

จำนวนครั้งของกิจกรรมการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนร่วมของ โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ด้านสภาพแวดล้อม ภาพรวม 303 ครั้ง กิจกรรมการอบรมพัฒนาบุคลากรครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มความรู้ในการ ปฏิบัติงานหรือกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด 111 ครั้ง กิจกรรมการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดทำป้าย แผ่นพับประชาสัมพันธ์ เผยแพร่เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมมีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด 1 ครั้ง

จำนวนครั้งของกิจกรรมการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนร่วมของ โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ด้านกิจกรรมการเรียน การสอนภาพรวม 244 ครั้ง กิจกรรม การสนับสนุน ส่งเสริมและมีส่วนร่วมในการสำรวจ คัดแยก คัดกรอง และรับนักเรียนพิการเข้าเรียนร่วมในสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด 58 ครั้ง และกิจกรรมการอบรมให้ความรู้กับคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษา จัดอบรมครู ผู้ให้บริการสอนเสริมเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กพิการเรียนร่วม มีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด 31 ครั้ง

จำนวนครั้งของกิจกรรมการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ด้านเครื่องมือ ภาพรวม 256 ครั้ง กิจกรรมการอบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนเป็นฐานการส่งเสริม สนับสนุน ให้นักลกรได้ศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วมมีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด 59 ครั้ง และการร่วมส่งเสริม สนับสนุนในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการจัดการเรียนร่วมกับ โรงเรียนมีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด 2 ครั้ง

จำนวนบุคลากรที่ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ภาพรวมทุกด้าน 10,755 คน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด 3,266 คน และด้านสภาพแวดล้อม มีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด 1,762 คน

จำนวนบุคลากรที่ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ด้านนักเรียน ภาพรวม 2,529 คน ประชุมชี้แจงนักเรียนทั่วไปเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด 3,664 คน และกิจกรรมการฝึกอบรมนักเรียนทั่วไปเกี่ยวกับทักษะการช่วยเหลือเพื่อนตาม โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน และโครงการที่ช่วยน้องมีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด 68 คน

จำนวนบุคลากรที่ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ด้านสภาพแวดล้อม ภาพรวม 1,762คน กิจกรรมอบรมพัฒนาบุคลากรครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มความรู้ในการปฏิบัติงานหรือ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด 589 คน และส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดทำป้าย แผ่นพับประชาสัมพันธ์เผยแพร่ เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมมีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด 7 คน

จำนวนบุคลากรที่ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ภาพรวม 3,381 คน กิจกรรมอบรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคลมีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด 664 คน และกิจกรรมการอบรมให้ความรู้กับ คณะกรรมการจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด 115 คน

จำนวนบุคลากรที่ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน ที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ด้านเครื่องมือ ภาพรวม 3,198 คน กิจกรรมอบรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคล ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากร ได้ศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วมมีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด 664 คน และการร่วมส่งเสริม สนับสนุนในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการจัดการเรียนร่วมกับ โรงเรียนมีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด 21 คน

3.2 เชิงคุณภาพ

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ด้านนักเรียน ด้านเครื่องมือ มีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด และด้านสภาพแวดล้อม มีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด

การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ด้านนักเรียนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กิจกรรมการแนะนำและมีส่วนร่วมในการประชุมชี้แจงนักเรียนทั่วไปเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด และกิจกรรม การแนะนำ ส่งเสริมการฝึกอบรมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษาให้มีทักษะในการใช้ อุปกรณ์ต่างๆ ในการช่วยเหลือตนเองและสามารถแนะนำผู้อื่นได้ มีการส่งเสริม สนับสนุนน้อย ที่สุด

การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ด้านสภาพแวดล้อมภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กิจกรรมการปรับบริเวณ โรงเรียนและจัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา เช่น ปรับถนน ทำทางลาด ห้องน้ำ ห้องส้วม ปรับแสงสว่างทั้งภายในภายนอกอาคาร ในห้องเรียนและรวมไปถึงที่นั่งเรียน มีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด และการบริหารจัดการให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม ระหว่างนักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา และการสร้างความเข้าใจกับ ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษาและนักเรียนทั่วไปมีการส่งเสริม สนับสนุน น้อยที่สุด

การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การดำเนินการตามหลักสูตรมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด

การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ด้านเครื่องมือภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กิจกรรมการแนะนำให้โรงเรียนได้กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน มีการสนับสนุน ส่งเสริมมากที่สุดและกิจกรรมการแนะนำแนวทางให้โรงเรียนได้มีการใช้งบประมาณในการจัดการเรียนร่วมอย่างเหมาะสม มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการหรือความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม การสนับสนุนให้บุคลากรครูได้ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม การกำหนดมาตรฐาน การจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา การนิเทศติดตาม ประเมินผล การจัดการเรียนร่วมทั้งภายในและภายนอก มีการสนับสนุน ส่งเสริมน้อยที่สุด กิจกรรมการแนะนำ ส่งเสริม การฝึกอบรมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษาให้มีทักษะในการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในการช่วยเหลือตนเองและสามารถแนะนำผู้อื่นได้ มีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

1. การดำเนินงานงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร จากความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ผลการวิจัยทุกด้านมีความคิดเห็นว่าสภาพการดำเนินงานมีการปฏิบัติอยู่ระดับมาก สอดคล้องกับผลวิจัยของเสรี บุญทอย (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมธาวรรณ วงศ์เทวราช (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติมีความคิดเห็นทุกด้านในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของราไพ สาระโบท (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาพิเศษประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษาในเขตภาคใต้โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของ วิลาวัลย์ ศรี โภคา (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง พบว่าระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนใน ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียน ได้รับทราบนโยบายและแนวทางการดำเนินงานงานการจัดการศึกษาเพื่อรองรับผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 ซึ่งหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่ถือว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (เดิม) ได้กำหนดนโยบายที่จะพัฒนา การศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดในแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520 จึงมีการดำเนินงาน การจัดการศึกษาในรูปแบบการเรียนร่วมในปีการศึกษา 2530 ได้ตั้งกลุ่มงานส่งเสริมการศึกษาพิเศษ ขึ้นในกองวิชาการเพื่อรับผิดชอบงานการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยตรง ปีการศึกษา 2535-2539 เป็นระยะขยายผลการดำเนินงานและขยายการจัดการเรียนร่วมเต็มพื้นที่ในปี 2540 - 2544 ซึ่งได้นำผลการดำเนินงานงาน สภาพปัญหาและอุปสรรครวมทั้งแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของ ประเทศมาใช่วางแผนการพัฒนาการให้บริการการศึกษาพิเศษให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพในปี 2543 กรมสามัญศึกษา (เดิม) ได้จัดโครงการโรงเรียนสีมูมเมืองในกรุงเทพมหานครเพื่อขยายการจัดการเรียนร่วมในระดับประถมศึกษา มีการจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษาและศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดให้ทำหน้าที่ประสานงานสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนร่วม จึงอาจส่งผลให้การดำเนินงานงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้นเพราะมีกฎหมาย นโยบายและแนวทางการดำเนินงานงานที่ชัดเจนเป็นระบบและมีความ ต่อเนื่อง

2. การดำเนินงานงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมจากความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน คำนักเรียน ทั้งหมดมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยกิจกรรมที่แสดง ถึงการปฏิบัติพิจารณารายชื่อส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน มีเพียง 3 รายการที่ปฏิบัติ อยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ การฝึกอบรมนักเรียนทั่วไปเกี่ยวกับทักษะการช่วยเหลือเพื่อนที่มีความ บกพร่องทางการศึกษา การฝึกอบรมนักเรียนทั่วไปเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจการอยู่ร่วมกับเพื่อน

ที่มีความบกพร่องทางการศึกษาและการฝึกอบรมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษาให้มีทักษะในการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในการช่วยเหลือตนเองและสามารถแนะนำผู้อื่นได้ ด้วยทั้งนี้อาจเป็นเพราะการคัดแยก คัดกรองเด็กพิการหรือเด็กที่มีความบกพร่องในด้านต่างๆ ส่วนรายชื่อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้ความรู้แก่นักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความบกพร่องจะเป็นการทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันและสามารถอยู่ร่วมกันโดยมีข้อจำกัดน้อยที่สุดสำหรับในด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป โดยเฉพาะในเรื่องเจตคติที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องนั้นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับรองลงมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการคัดแยกและคัดกรองเด็กพิการด้านต่างๆ มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น ผู้ปกครอง ครูผู้สอน นักวิชาชีพหรือครูการศึกษาพิเศษที่ทำหน้าที่ฟื้นฟูด้านต่างๆ เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถภาพ จุดเด่น จุดด้อยตลอดจนการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่ที่นักเรียนที่พิการหรือเด็กที่มีความบกพร่องที่จะเรียนร่วม ได้ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมจากศูนย์การศึกษาพิเศษแล้วส่วนเด็กที่ยังไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมก็ได้รับการทดสอบพื้นฐานด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา การช่วยเหลือตนเองซึ่งหากยังไม่มีความพร้อมศูนย์การศึกษาพิเศษจะดำเนินการเตรียมความพร้อมตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จนสามารถร่วมกิจกรรมต่างๆ กับผู้เรียนทั่วไปได้

3. การดำเนินงานงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูด้านสภาพแวดล้อม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อมีเพียง 4 รายการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การปรับบริเวณโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา เช่น ปรับถนน ทำทางลาด การปรับอาคารต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม ปรับแสงสว่างทั้งภายในและภายนอกอาคาร การจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา เช่น ราวจับ ราวบันได ป้ายนิเทศและการจัดห้องสี่มุมเสริมวิชาการที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษาทั้งที่ใช้ร่วมกับนักเรียนปกติได้และไม่สามารถใช้ร่วมกับนักเรียนปกติได้ ทั้งนี้เป็นเพราะการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวข้างต้นจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงานการที่มาก ในขณะที่โรงเรียนต่างๆ ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ หรือไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในด้านนี้ ทำให้การดำเนินงานการอยู่ในระดับปานกลาง

4. การดำเนินงานงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาสำหรับ

เด็กพิการหรือมีความบกพร่องที่เรียนร่วมกับเด็กปกติจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อม มีการใช้หลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนร่วมโดยยึดหลักการว่าเป็นหลักสูตรเฉพาะบุคคลเป็นหลักสูตรที่อาศัยข้อมูลอิงเกณฑ์และสอดคล้องกับอายุจริงสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กแต่ละบุคคล มีสื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งครูผู้สอนจะต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่จำเป็นให้พร้อม

5. การดำเนินงานงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ด้านเครื่องมือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน วิจารณ์วิธีการต่างๆ ในการจัดการเรียนร่วมหรือการได้รับการแนะนำ สนับสนุน ส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน มีเพียง 3 รายการ ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การสนับสนุนให้ครูได้ศึกษาดูงานในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ผู้ปกครองและชุมชนมีการสนับสนุนอย่างเป็นระบบ และการกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะงบประมาณสนับสนุนด้านการศึกษาพิเศษมีจำนวนจำกัด การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมและกระทรวงศึกษาธิการยังไม่มีกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการศึกษาอย่างชัดเจน

6. การดำเนินงานงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร จากความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนตามองค์ประกอบโครงสร้าง SEAT มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิลาวัลย์ ศรีโลคา (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรังพบว่าทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของจรรยา บุญล้อมและคนอื่นๆ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่าครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของรำไพ และสาระ โบก (2544 : บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยพบว่าระดับทัศนคติของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงาน โรงเรียนศึกษาพิเศษประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในเขตจังหวัดภาคใต้โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของนันทกา

ปีทศวรรษ (2539 : บทคัดย่อ) ที่วิจัยเรื่องเจตคติของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการเรียนร่วมระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติต่อโครงการเรียนร่วมในจังหวัดร้อยเอ็ดพบว่าเจตคติของบุคลากรตำแหน่งต่างกัน คือผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และครูการศึกษาพิเศษต่อโครงการเรียนร่วมในจังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน ทั้งภาพรวมและรายด้าน

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษรวมทั้งการจัดการเรียนร่วมนั้นมีกลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่มากนัก และส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ในระดับที่ใกล้เคียงกันทั้งครูประจำชั้นและผู้บริหาร โรงเรียน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพรที่ให้การดูแลและช่วยเหลือ ติดตาม ผลการดำเนินงาน การเป็นประจำ สม่ำเสมอ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเป็นนโยบายให้มีความเสมอภาคทางการศึกษาให้งบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมให้การอบรมผู้บริหารและครูผู้สอนให้มีแนวความตระหนักและเห็นแนวทางในการจัดการเรียนร่วม ทำให้ร่วมกันทำงานภายใต้ นโยบายเดียวกันจึงอาจจะทำให้มีความคิดหรือมีมุมมองที่ไม่แตกต่างกัน

7. ผลจากการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพรได้ครอบคลุมตามองค์ประกอบโครงสร้าง SEAT ตรงตามสมมติฐานการวิจัย พิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารและการจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้าง SEAT และการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามทฤษฎีการบริหารและการจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ของ เบญจา ชลธาร์นนท์ (2547 : 5) โดยด้านนักเรียน ด้านเครื่องมือ มีการส่งเสริม สนับสนุนมากที่สุด เป็นผลมาจากนโยบายปฏิรูปการจัดการศึกษาตามมาตรา 10 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 วรรค 2 และวรรค 3 ที่ว่าการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือ ไม่มีผู้ดูแลหรือ ด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการดังกล่าวจะต้องจัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 10) และสอดคล้องกับ คารณีย์ อุทัยรัตนกิจ (2538 : 14-15) ที่กล่าวว่า การเรียนร่วมเป็นนโยบายการจัดการศึกษาที่สนับสนุนให้เด็กพิการเรียนในโรงเรียนปกติ การเรียนร่วมเกี่ยวข้องกับการจัดให้เด็กพิการที่เรียนในสถานศึกษาโดยเฉพาะสำหรับเด็กพิการได้เข้าเรียนในโรงเรียนปกติ และการให้เด็กที่เรียนในโรงเรียนปกติอยู่แล้วแต่มีความพิการเกิดขึ้นในภายหลังยังคงเรียนอยู่ในโรงเรียนปกติต่อไป

การเรียนรู้ร่วมปฏิสนธินโยบายใดๆ ที่สนับสนุนให้มีการผลักดันสิทธิการออกจากโรงเรียนปกติ การเรียนรู้ไม่ได้มีความหมายเพียงแค่การส่งเด็กพิการเข้าไปปรากฏภายในโรงเรียนปกติเท่านั้น แต่มีความหมายถึงการครอบคลุม พัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมอันดีระหว่างเด็กปกติและเด็ก พิการเรียนรู้ร่วมกันนับเป็นส่วนสำคัญของความสำคัญของการเรียนรู้ร่วม การจัดเวลาในการเรียนรู้ร่วม จะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับความพิการของเด็กแต่ละคน เด็กพิการบางคนอาจเรียนในห้องเรียน ปกติได้ตลอดวัน แต่บางคนอาจจะเรียนในห้องเรียนปกติได้เป็นบางชั่วโมงเกณฑ์สำคัญที่สุดที่ควร พิจารณา คือ ไม่ใช่เด็กพิการทุกคนสามารถและเหมาะสมที่จะเรียนรู้ร่วมได้เด็กที่มีความพิการอย่าง รุนแรงบางคนอาจเกิดประโยชน์และพัฒนาได้ดีกว่า สำหรับด้านสภาพแวดล้อมมีการส่งเสริม สนับสนุนน้อยที่สุดการที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการสนับสนุนด้านงบประมาณที่จะ นำมาบริหารจัดการไม่เพียงพอ นโยบายและแนวคิดของผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ร่วมไม่มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่และความจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ร่วม รวมทั้งการมีส่วนร่วมใน การส่งเสริม สนับสนุนจากบุคคลและหน่วยงานอื่นมีน้อย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดชุมพร ที่พบเมื่อแยกเป็นรายด้านจะเห็นว่า

1.1 ด้านนักเรียนรายข้อที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมนักเรียนทั่วไปเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจการอยู่ร่วมกับเพื่อนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา การฝึกอบรมนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการศึกษาให้มีทักษะในการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในการช่วยเหลือตนเองและสามารถแนะนำผู้อื่นได้ ยังเป็นปัญหาจึงควรเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมทั้งเด็กที่มีความบกพร่องและเด็กทั่วไปโดยการให้ ความรู้และการฝึกอบรมโดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ จังหวัด

1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนรายข้อที่มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่จะใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การดำเนินการตามหลักสูตรมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) คณะกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมมีการปฏิบัติ หน้าที่เป็นระบบชัดเจน ดังนั้นโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ร่วมจึงควรจัดตั้งคณะกรรมการจัดการเรียน ร่วมมีการปฏิบัติหน้าที่เป็นระบบชัดเจน เปิดโอกาสให้เด็กที่เรียนรู้ร่วมได้เข้าร่วมกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียน ควรมีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความสามารถของ ผู้เรียน มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

และจัดระบบวัดผล ประเมินผล เลื่อนชั้นและการจบการศึกษาของนักเรียนให้เป็นระบบที่ชัดเจน มีมาตรฐาน

1.3 ด้านสภาพแวดล้อมรายชื่อที่มีการปรับบริเวณ โรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพ ความพิการของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา เช่น ปรับถนน ทำทางลาด การปรับอาคาร ต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม ปรับแสงสว่างทั้งภายในและภายนอกอาคาร การจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา เช่น รววจับ รวบบันได ป้ายนิเทศ โรงเรียนจึงควรตระหนัก และให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมที่สำคัญและจำเป็นต่อนักเรียนที่ไม่ปกติซึ่งส่วนใหญ่จะ มองข้าม

1.4 ด้านเครื่องมือรายชื่อที่ผู้ปกครองและชุมชนมีการสนับสนุนอย่างเป็นระบบ แนะนำแนวทางให้โรงเรียนได้มีการใช้งบประมาณในการจัดการเรียนร่วมอย่างเหมาะสม มีการจัด สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการหรือความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม การสนับสนุนให้บุคลากรครูได้ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม การกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนร่วมทั้งภายในและภายนอก ซึ่งเป็นข้อที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญและผลักดันให้ครูมีการพัฒนา การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม การกำหนดแนวทางการวัดผล ประเมินผลและมาตรฐานการศึกษา

2. ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมอย่างเป็น ระบบ มีการประสานความร่วมมือกันระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ มากขึ้นและต่อเนื่อง

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นหน่วยกำกับ ดูแล ติดตาม การดำเนินงานของ โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมควรมีแผนงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมที่ชัดเจนให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติตามนโยบายการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 และควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านการศึกษาเรียนร่วมประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม จากประชากรกลุ่มอื่นๆ เช่น โรงเรียนเอกชน ผู้ปกครอง ชุมชนในจังหวัดชุมพร

2. ควรศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมและเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากรกลุ่มอื่นๆ เช่น ศิษยานิเทศก์ ผู้ปกครอง

3. ควรศึกษารูปแบบและวิธีการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร
4. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร